

Проблеми комп'ютеризації галузі дошкільного виховання

Подолька А.Є.

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація:

Досліджувалося використання комп'ютерних технологій у дошкільному вихованні. У дослідженні брали участь 27 педагогічних працівників дитячих дошкільних установ. Показано диференційований підхід у підборі засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку. Виділено основні вимоги до комп'ютерних програм. Виявлено невідповідність між підвищенням попиту на комп'ютерні програми і їхнє впровадження в навчально-виховний процес. Установлено багаторівневу класифікацію й послідовність у підборі рухливих ігор.

Подолька А.Е. Проблемы компьютеризации отрасли дошкольного воспитания. Исследовалось использование компьютерных технологий в дошкольном воспитании. В исследовании принимали участие 27 педагогических работников детских дошкольных учреждений. Показан дифференцированный подход в подборе средств физического воспитания детей дошкольного возраста. Выделены основные требования к компьютерным программам. Обнаружено несоответствие между повышенным спросом на компьютерные программы и их внедрением в учебно-воспитательный процесс. Установлена многоуровневая классификация и последовательность в подборе подвижных игр.

Podolyaka A.E. Problems of computerization in the brunch of preschool education. The use of computer technologies was probed in preschool education. 27 pedagogical workers of child's preschool establishments took part in research. The differentiated approach is rotined in the selection of facilities of physical education of children of preschool age. The basic requirements are selected to the computer programs. Found out disparity between enhanceable demand on the computer programs and their introduction in an educational educate process. Multilevel classification and sequence is set in the selection of mobile games.

Ключові слова:

дошкільники, комп'ютер, класифікація, рухливі ігри.

дошкільники, комп'ютер, класифікація, подвижные игры.

under-fives, computer, classification, mobile games.

Вступ.

Сьогодні, як ніколи, актуальною є проблема модернізації освітньої політики взагалі й дошкільної зокрема. Кроком на шляху до реорганізації та оновлення, відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», стала Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» [1]. Одна з умов ефективної реалізації Програми «Я у Світі» — її методичне та інформаційне забезпечення. Розробка навчально-методичного супроводу (методичних рекомендацій, навчальних підручників та посібників, оновленого відповідно до модернізованого змісту дошкільної освіти дидактичного матеріалу тощо).

Сучасний розвиток інформаційного суспільства вимагає застосування нових інформаційних технологій в дошкільних закладах з фізичної культури. Державні документи (Закон України про фізичну культуру і спорт, Закон України про національну програму інформатизації, Про дошкільну освіту, Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні, Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» тощо) [2, 4, 7] створюють правову основу для стратегії рішення проблем усіх аспектів розвитку дошкільників.

Науковці у своїх дослідженнях зазначають, що навчальні і довідкові комп'ютерні системи дозволили здійснити індивідуальний підхід для підбору матеріалів і таким чином зроби́ли навчально-виховний процес більш досконалим [9]. Використання персонального комп'ютера виступає як прикладний фактор технічного напрямку, а впровадженню аналітичних, інтерактивних, довідкових чи програм підбору навчального матеріалу уваги приділяється не достатньо [5]. Одним з кризових явищ традиційних і авторських систем освіти є розрив між фізичним вихованням і всіма іншими видами навчально-виховної діяльності дітей дошкільного віку [6], відсутність реальних механізмів, які обумовлюють взаємозв'язок пізнавальної та

рухливо-ігрової діяльності в процесі навчання. Серед специфічних дитячих форм діяльності гра стоїть на першому місці. Виділені програмою «Я у Світі» всі сім ліній розвитку дошкільника містяться у ігровій діяльності, що спонукає до її поширеного використання.

Аналіз літературних джерел [3, 8] виявив проблеми інформатизації навчально-виховного процесу у дошкільних закладах з фізичної культури а саме зосередив увагу на підборі рухливих ігор. У зв'язку з тим, що різні автори при класифікації ігор беруть в основу різні ознаки, то сьогодні ще чітко й остаточно не складені науково-обґрунтовані групи ігор. Основними критеріями їх класифікації, з літературних джерел було виділено умови їх підбору (вікові можливості дітей, погодні умови, місце проведення, визначення мети, а також кількість гравців та необхідне навантаження). Ці висновки дозволили зробити припущення, що потрібна розробка комп'ютерної програми для підбору рухливих ігор, яка дозволить значно оптимізувати працю з дітьми.

Робота виконана згідно Зведеного плану науково-дослідної роботи Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темами 1.2.4 «Науково-методичні основи використання інформаційних технологій при підготовці фахівців галузі фізичної культури та спорту» (номер державної реєстрації 0106U011994).

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Метою дослідження було розробити систему класифікації рухливих ігор.

На основі аналізу спеціальної літератури був відібраний комплекс показників для визначення послідовності підбору (вікові можливості дітей, погодні умови, місце проведення, визначення мети, а також кількість гравців та необхідне навантаження).

Завдання дослідження.

1. Визначити: відношення педагогічних працівників до рухливих ігор, проблеми пов'язані з використанням рухливих ігор у дитячих дошкільних закладах, стан впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі дошкільних закладів.

2. Розробити класифікацію для послідовності у підборі рухливих ігор в комп'ютерній програмі.

Результати дослідження.

Для підтвердження гіпотези, що комп'ютерна програма підбору рухливих ігор дозволить значно оптимізувати працю з дітьми, було проведено анкетування педагогічних працівників. На питання анкет відповіли 27 педагогічних працівників дитячих дошкільних закладів міста Харкова та Харківської області. На підставі аналізу даних анкетування, наведених нижче, просліджується ряд тенденцій.

Рухливі ігри універсальний засіб практично для всіх ліній розвитку. Це підтвердили відповіді на питання: «Чи можна ігровими засобами впливати на: фізичний, соціально моральний, емоційно-ціннісний, пізнавальний, мовленнєвий, художньо-естетичний, креативний розвиток». Практично по всіх лініях було відзначено вплив більше ніж 50%, а фізичний та емоційно-ціннісний отримали 100% та 88,89 % відповідно (рис. 1).

Завдяки анкетуванню були виявлені проблеми пов'язані з використанням рухливих ігор (рис. 2).

Відповідаючи на питання: «Визначте які пробле-

ми можуть завадити Вам використовувати рухливі ігри у повній мірі», як основними було виявлено обмаль інформації (77,78%) та складність у підборі ігор за багатьма параметрами (77,78%).

Завдяки анкетуванню було проаналізовано послідовність підбору рухливих ігор до занять і проведення їх на прогулянці. 96,3% анкетованих починають планувати ігрові завдання враховуючи вікові можливості. На пору року звертають увагу практично всі, відводячи цьому критерію підбору друге або третє місце 62,96% і 37,04% відповідно. Місце проведення і пов'язані з цим вимоги до рухливих ігор за загальними підрахунками зайняли третє місце. Приймають його до уваги по різному: на 2 місце виставили 18,52% респондентів; 3 – 40,74%; 4 – 37,04%; 5 – 3,7%.

Основна мета заняття і рухливих ігор можуть бути однакові, а іноді узгоджуються між собою. Основні рухи та мета гри дуже важливі для підбору і застосування ігор у навчально-виховному процесі. На перше місце цей критерій підбору обрали 3,7% респондентів; 2 місце -14,81%; 3 – 22,22%; 4 – 59,27%, що і обумовило загальне четверте місце. Кількість гравців теж важлива складова підбору, яку, за даними дослідження

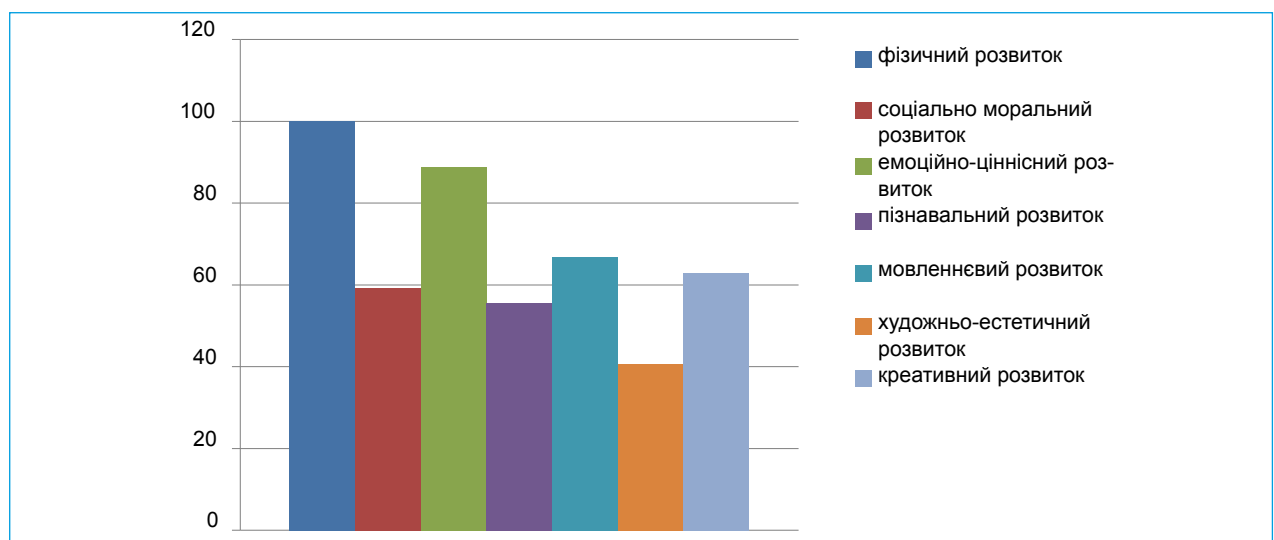

Рис. 1. Чи можна ігровими засобами впливати на ліній розвитку

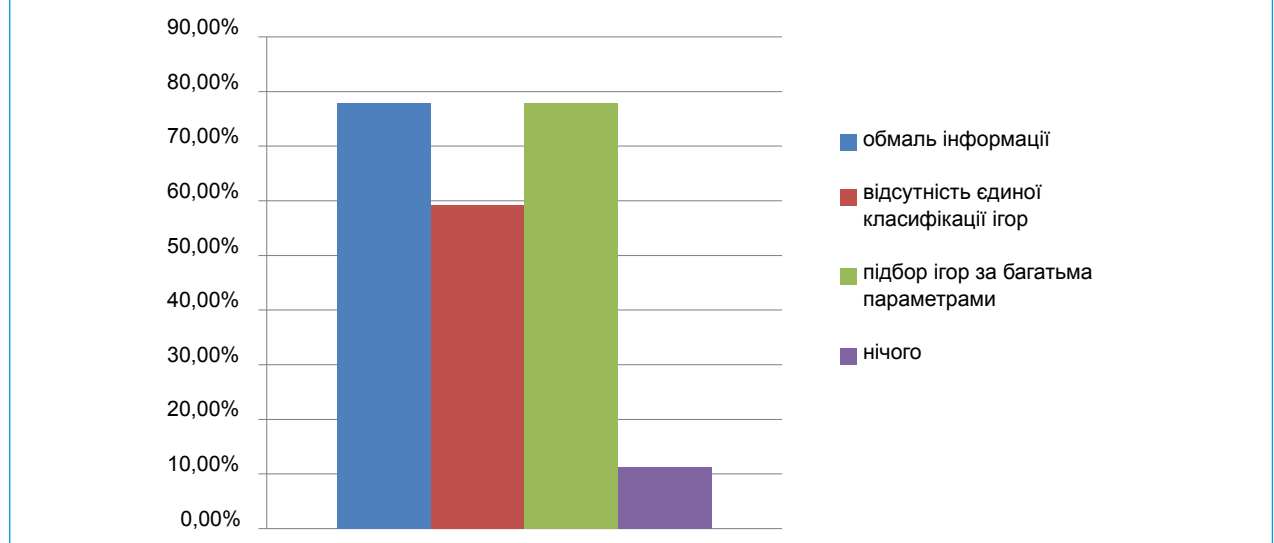

Рис. 2. «Визначте які проблеми можуть завадити Вам використовувати рухливі ігри у повній мірі».

ставлять на 4 (3,7%), 5 (66,67%) або 6 (29,63%) місця. За загальними підрахунками «кількість гравців» займає 5 позицію. Навантаження багато в чому залежить від умов проведення гри та має додаткову градацію завдяки варіантам проведення. Все ж таки розподіл на ігри великої, середньої і малої рухливості можливий. Враховують цей критерій респонденти по різному: на 5 місце поставили – 29,63%; 6 – 40,74%; 7 – 25,93%; 8 – 3,7%. На останок, фахівців цікавлять стаття гравців та правила проведення. Лише деякі народні ігри мають розподіл за статтю. Це дуже умовно і багато з дівочих спокійних хороводів придатні для проведення у дитсадку і для хлопчиків. Респонденти відводять цьому фактору загальне сьоме місце ставлячи його на 6 (29,63%), 7 (59,26%) та 8 (11,11%) місця. Свої дії учасники гри підпорядковують правилам. З дітьми дошкільного віку проводять два види рухливих ігор — сюжетні ігри та ігрові вправи (несюжетні ігри) але як видно з проведеного нами дослідження цей факт у підборі турбує фахівців найменше. У рейтингу його поставили на 7(14,81%) та 8 місце (85,19%) респондентів. За допомогою анкетування, Спираючись на вище вказане, було встановлено наступну послідовність у підборі рухливих ігор: вік, сезонність, місце проведення, задачі, кількість гравців, навантаження, стаття, правила проведення.

Більшість респондентів вміє користуватися комп'ютерною технікою (62,96%). І ще більше тих хто вважає, що комп'ютеризація праці фахівців дошкільного виховання допоможе оптимізувати працю з дітьми (81,48%). На питання: «*Чи використовували б Ви мультимедійні (комплексні) програми у підборі рухливих ігор?*» 81,48% респондентів відповіли позитивно. Проте на питання: «*Чи зустрічали Ви будь-які комп'ютерні програми (технології) для роботи у дитсадку?*» були отримані наступні відповіді: «так» - 11,11%; «немає програм, що задовольняли б мої потреби» - 7,41%; «не знаю, де отримати такі програми» - 22,22%; «ні» - 59,26%. Анкетування повністю підтвердило проблеми, які було виявлено завдяки аналізу літературних джерел.

Висновки

1. Обґрунтовано необхідність проведення досліджень даної тематики, виявлено відсутність теоретичного базису для розробки комп'ютерних програм, що вимагає систематизації методик створення програм, розробки дидактичних матеріалів для них, шляхів залучення до навчально-виховного процесу у дошкільних закладах з фізичної культури. Визначена необхідність створення електронних підручників і посібників для фахівців дошкільного виховання.

2. Виявлено невідповідність між підвищеним попитом на комп'ютерні програми та їх впровадженням у планування навчально-виховного процесу. Фахівці виявляють великий інтерес до комп'ютерних технологій і готові застосовувати їх в роботі. Проте, основними причинами, які заважають впровадженню комп'ютерних технологій є: недоступність сучасних мультимедійних програм (88,89%) та у менш значній мірі комп'ютерна безграмотність (37,04%).

3. Було встановлено наступну послідовність у підборі рухливих ігор: 1 місце - вік, 2 місце - сезонність, 3 місце - місце проведення, 4 місце - задачі, 5 місце - кількість гравців, 6 місце - навантаження, 7 місце - стаття, 8 місце - правила проведення.

Подальші дослідження передбачається провести в напрямку вивчення інших проблем комп'ютеризації галузі дошкільного виховання.

Література

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»: зб. нормат. док. / М-во освіти України, Голов. упр. освіти. м. Києва; Наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – 2-ге вид., випр. - К.: Світич, 2008. - 430с.: табл. — (Нормативні директивні правові документи).
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні: зб. нормат. док. / М-во освіти України, Голов. упр. освіти. м. Києва; Наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – К., 1999. - с. — (Нормативні директивні правові документи).
3. Вільчковський, Е. С. Рухливі ігри в дитячому садку [Текст] / Е. С. Вільчковський. – К.: Рад. Шк., 1989. – 176 с. — (Фізичне виховання).
4. Закон України про національну програму інформатизації: зб. нормат. док. / Вісн. Верховної Ради. – К., 1998. – 4 лютого. — (Нормативні директивні правові документи).
5. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті [Електронний ресурс]: Український освітній сервер <http://user.org.ua>: 8100. 2001 р. — Систем. вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану.
6. Пивовар, А. А. Взаємозв'язок розвитку пізнавальних здібностей і рухової активності старших дошкільників у процесі занять фізичною культурою та спортом [Текст] / А. А. Пивовар // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. пр. / За ред. С.С. Єрмакова. – Х.; Донецьк, 2003. - №23. – С.209-213.
7. Закон України про дошкільну освіту: зб. нормат. док. / Вісн. Верховної Ради. – К., 2001. — (Нормативні директивні правові документи).
8. Слімаковський, О. В. Теоретико-методичні підходи щодо класифікації засобів української народної фізичної культури / О. В. Слімаковський // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. — Х., 2002. — № 20. — С. 61-64.
9. Шандригось, В. І. Організація навчальної роботи вчителя фізичної культури за допомогою комп'ютера [Текст] / В. І. Шандригось. — Тернопіль: ТНПУ, 2005.—260 с.

Надійшла до редакції 24.03.2010р.
Подолька Анастасія Євгенівна
podol@inbox.ru